

Judita Žukauskaitė

Vilniaus policijos klubas vaikams ir jaunimui

Veiklos aprašymas

1. Kas paskatino įsteigti tokį vaikų užimtumo centrą?

Klubo darbuotojų nuomone jog negalima tik šnekant išspręsti problemos ir pakeisti vaikų. Su jais reikia dirbti nuolat ir tikslingai. Policija – socialinių paslaugų visuomenei teikėja, policijos misija – kartu su kitomis valstybinėmis ir nevalstybinėmis institucijomis apsaugoti visuomenę nuo neigiamo nusikaltimų poveikio. Policijos vykdoma kokybiška prevencinė veikla gali smarkiai paveikti nepilnamečių elgesį.

Kalbant apie nepilnamečių nusikalstamumo ir narkomanijos prevenciją pagrindinė institucija, iš kurios daug ko tikimasi, yra policija. Tačiau, iš kitos pusės, vyrauja nuomonė, kad policija mažiausiai gali padėti vaikui. Žalingiausia nuostata, susiformavusi apie policijos pareigūnus – jie tik baudžia ir sukelia sunkumus, bet nepadeda spręsti problemų. Jie netraktuojami kaip vaiko pagalbininkai. Klubo darbuotojai dirbdami savo darbą ir įgyvendindami projektus nori pakeisti šį klaidingą įvaizdį.

2. Kodėl klubas įkurtas būtent tokiu būdu? Kuo remiasi jūsų modelis?

Policijos pareigūnė buvo iniciatorė. Sukurtas modelis iš mokantis klaidų ir įgyjant darbo patirties. Dirbama ir su nuteistais, ir su narkomanais, ir su socialinės rizikos grupės vaikais (pirminė prevencija).

3. Koks Jūsų pagrindinis organizacijos tikslas? Į ką orientuota Jūsų centro veikla? Kokie centro veiklos tikslai? Centro veiklos sritis? Veiklos kryptys, tikslinė grupė?

Pagrindinis organizacijos tikslas - ugdyti vaikus ir jaunimą, stengtis integruoti į visuomenę, suteikiant ir skatinant tam būtinus asmeninius ir socialinius gebėjimus, neatskiriant vaiko nuo jo gyvenamosios aplinkos, siekti, kad jo elgesys pozityviai keistųsi. Centro veikla orientuota į jaunimą nuo 6 iki 18 metų. Klube lankosi vaikai iš socialiai remtinų ir socialinės

rizikos šeimų, grįžę iš įkalinimo vietų, vaikai, kuriems reikalinga elgesio korekcija ar įskaitos vaikus.

Pagrindiniai centro veiklos tikslai yra:

- 1) prevencija;
- 2) dirbas su vaiku neatskiriant jo nuo gyvenamosios vietos ir šeimos;
- 3) laisvalaikio organizavimas;
- 4) užimtumas;
- 5) problemų sprendimas.

Klube lankosi vaikai iš viso Vilniaus miesto. Klubas ieško priemonių, skirtų išaiškinti ir apriboti, neutralizuoti arba šalinti aplinkybes, sąlygojančias nepilnamečių nusikaltimus, nepriimtina elgesį, bei nusikaltimus darančių nepilnamečių asmenybių formavimosi visumą.

4. Ar bendradarbiaujate su kitomis organizacijomis? Jei taip, tai kokiomis?

Klubas bendradarbiauja su tokiomis organizacijomis kaip: 1) miesto švietimo skyrius 2) mokyklos 3) vaiko teisių apsaugos tarnyba 4) socialinės pagalbos skyriumi 5) darbo birža 6) pataisos inspekcija

Pagrindinė organizacija dirbanti su klubu yra policija. Ji užtikrina problemų sprendimą. Ypač svarbūs yra nepilnamečių reikalų inspektoriai.

5. Kokią vykdote prevenciją?

- Pirminę prevenciją – skirtą vaikams, norint užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams – formuojant sveiką gyvenimą, ugdant atsparumą neigiamiems reiškiniams dar prieš susiduriant su jais. Vykdoma pirminė narkotikų ir alkoholio prevencija.

- Ankstyvąją prevenciją – skirtą vaikams, priklausantiems tam tikram kontingentui, kuriam būdingas padidėjęs kriminogeniškumas (vaikai, augantys nedarniose šeimose, piktnaudžiaujantys svaigiosiomis medžiagomis, rūkantys, vartojantys alkoholį);

- Tiesioginę prevenciją - skirtą vaikams, kurie anksčiau elgėsi nusikalstamai arba darė administracinius ar kitokius rimtus teisės pažeidimus.

Svarbu paminėti, kad nuolatos yra organizuojamas vaikų užimtumas. Iškilus konfliktui – tarpininkaujama tarp konflikto šalių.

6. Kokie vaikai pas Jus lankosi? Kaip jie patenka pas Jus? Ar jie patys ateina savo noru, ar juos kas nors nukreipia?

Į klubą vaikai gali patekti nukreipti:

- Mokyklų, seniūnijų socialinių darbuotojų;
- Vaikų teisės apsaugos specialistų;
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos kultūros ir ugdymo departamento direktoriaus įsakymu;
- Policijos, pataisos inspekcijos pareigūnų.

Klubas gali priimti ribotą skaičių vaikų. Vienu metu klubą gali lankyti 65 vaikai. Stengiamasi, kad vaikas klubą lankytų nuolatos, taip kaip mokyklą. Kai kurie vaikai klubą lanko kasdien, kiti 2-3 kartus per savaitę. Kai atsilaisvina vieta, tada ateina kiti vaikai. Vaikai eina ir savo noru. Vaikui atėjus į klubą yra sudaroma su juo sutartis. Yra taisyklės, kurių nesilaikant vaikas šalinamas. Vaikai tai supranta. Už kontrolę (kontroliuojamas mokyklos lankomumas, pažymiai) vaikai gauna geras sąlygas. Klubą lankantys vaikai supranta, kad turi vienas kitam padėti.

7. Dėl kokių priežasčių dažniausiai pas Jus kreipiasi (ateina) vaikai (ar dėl kokių priežasčių pas jus atsiduria vaikai)?

Vaikai dažniausiai į klubą nukreipiami dėl šių priežasčių:

- Elgesio korekcijos;
- Mokyklos nelankymo;
- Valkatavimo;
- Tėvų nepriežiūros;
- Priklausomybių problemos (pvz.: alkoholizmo);
- Teisėtvarkos pažeidimų;
- Smurtavimo;
- Visuomenėje nepriimtino elgesio.

8. Ką vaikai pas Jus veikia? Kokį užimtumą jiems siūlote?

Vaikai susirenka į klubą po pamokų: padedami pedagogų gamina valgi, ruošia pamokas, žaidžia, lanko būrelius, sporto klubą, darbo terapiją, konsultuojasi su psichologe ir kitais specialistais. Klubo personalas nuolat stengiasi turiningai organizuoti vaikų laisvalaikį.

Organizuojami susitikimai su tėvais.

9. Kuo Jūsų centras skiriasi nuo kitų vaikų užimtumo klubų?

Policijos indelis – aktyvus policijos pareigūnų dalyvavimas. Policininkas ir kaip mediatorius ir teorinių problemų sprendėjas.

Toks klubas kaip šis galėtų būti nepilnamečių inspektorių darbo vieta, kurie turi nuolatos ir tiesiogiai dirbti su vaikais.

10. Kokie jūsų centro pasiekimai? Projektų pavyzdžiai.

Vienas didžiausių klubo pasiekimų yra tai, kad sukurtas ir veikiantis institucijų bendradarbiavimo tinklas. Viena iš pagrindinių institucijų šiame tinkle yra policija. Ji disponuoja informacija, kuri yra signalas, kad tokiam vaikui ar jaunuoliui reikalinga pagalba ir kurią pagal savo kompetenciją gali suteikti organizacija-tinklo dalyvė.

Įstaigą yra applankę daug vyriausybinių ir nevyriausybinių institucijų atstovų, policijos pareigūnų iš įvairių šalių. Jų nuomone, policijos klubo prevencinio darbo organizavimo modelis – tai ateities modelis.

2008 m. Tarptautinė „Mentor“ asociacija, kuriai vadovauja Jos Didenybė Švedijos Karalienė Silvija, pirmą kartą apdovanojo nevyriausybinių organizaciją iš Lietuvos. Saint Tropeze (Prancūzija) š. m. birželio 28 d. vykusioje ceremonijoje, kurioje buvo apdovanoti geriausi narkomanijos prevencijos projektai, Vilniaus policijos klubo vaikams bei jaunimui projektas „Aš pats kuriu savo ateitį“ pripažintas geriausiu Inovacijų nominacijoje ir gavo 20 000 eurų piniginių prizą. Policijos darbuotojų įsitraukimas į socialinę veiklą buvo įvertintas kaip novatoriškas ir sėkmingas prevencinės veiklos pavyzdys.

Remdamasi tuo, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovybė priėmė sprendimą atidaryti klubo filialą Grigiškėse. Grigiškių seniūnijos teritorija yra nutolusi nuo miesto centro, ten nepakankamas jaunimo laisvalaikio užimtumas. Klubo filialo įsteigimas šiame rajone padėtų atitraukti vaikus nuo žalingo gatvės poveikio.

Klubu įgyvendintų projektų pavyzdžiai:

- Prevencinis projektas „**Kai mūsų širdys plaka išvien**“ – Įgyvendintas 2009 ir 2010 metais. (VšĮ Vilniaus policijos klubas vaikams ir jaunimui – projekto partneris). Tai dainų konkursas, kuriuo buvo siekiama:
 - atkreipti visuomenės dėmesį į rizikos grupės vaikų ir jaunimo nusikalstamumo prevencijos problemas;

- pakeisti policijos pareigūnų įvaizdį tarp vaikų ir jaunuolių;
- organizuoti vaikams ir jaunimui prasmingą ir turiningą laisvalaikį, padėti pažinti save, įgyti pasitikėjimo savimi, įprasminti savo buvimą visuomenėje;
- per muzikos žanrą ugdyti pilietiškumą, atvirumą pasauliui, skatinti vaikų ir jaunimo kūrybinius eksperimentus, muzikinę saviraišką, sugebėjimą savarankiškai organizuoti darbą, dalyvavimą kūrybiniame procese, skatinti aktyviau spręsti savo problemas, padedant jiems vystyti tarpusavio pagalbą ir bendradarbiavimą.

Projekto vykdymo metu ypatingas dėmesys buvo skiriamas vaikams, turintiems skaudžią ir slegiančią gyvenimo patirtį, kuriems reikalinga globa ir pagalba.

- LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų dienos centrų 2009 metų projektų atrankos konkursas. Projektas „**Aš pats kuriu savo ateitį**”.
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Kultūros ir ugdymo departamento 2009 metų finansuota programa. **Vaikų socializacijos programa.**
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Kultūros ir ugdymo departamento 2009 metų finansuota programa. **Vaikų vasaros socializacijos programa.**
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento 2009 finansuota programa. **Nevalstybinių organizacijų vaikų dienos centrų programa**

11.Kokie jūsų pasiekimų rodikliai?

Ne pareigūnai neturi teisės gaut informacijos apie vaikus. Todėl reikia policijos pareigūnų.

12.Įstaigos personalas:

- Iš ko susideda? (policininkai, soc. darbuotojai, psichologai, savanoriai)

Klube dirba 9-10 savanoriai bei 8 darbuotojai pagal darbo sutartį.

Klubo personalas susideda 2 socialinių pedagogų (+ 1 padėjėjas), 2 psichologų, klubo prezidento, policijos pareigūnų, valytojos ir virtuvės pagalbinio darbuotojo.

Būtų gerai, jog klube dirbtų 2 policijos pareigūnai – nepilnamečių inspektoriai ir 2 pastoviai dirbantys socialiniai pedagogai.

13.Steigėjai ir dalininkai. Funkcijos, pagalba?

Klubo steigėjas – Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas. Vilniaus miesto savivaldybės taryba, įvertinusi klubo veiklą ir pasiektus rezultatus, 2006 m. nusprendė tapti Vilniaus policijos klubo vaikams ir jaunimui dalininke.

14.Finansavimas

- Savivaldybė: 119 tūkstančių litų
- Projektai
- Parama 2%

15.Kas blogai? Sunkumai?

Finansavimo ir darbuotojų trūkumas. Taip pat trūksta valstybės ir savivaldybės palaikymo.

16.Kas gerai?

Džiugina pasiekti rezultatai ir gerai susiklostę vaikų likimai.